

L a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 3. Zettortdeenâ 17tâ Janwara 1835.

Luhdfees firsnigi un tewis klausihš.

Israëla semnê, pee ta mihliga Tabor kalna, dsihwoja atraitne, ar wahrdu Anne, ar sawu weenigu meitina, Eulamihl wahrda. Winnaš bija lohti nabbadses, un ta buhdina eefsch ka tabs dsihwoja, masa. Bet winnaš firds bija lihgsina un jautra, un winnu deenas aistez-zeja lehni. Jo tabs dsihwoja gobdigi un bihja-jahš Deewu, un Anne sawa behrna firde eerad-dinaja us wissu labbu, un Eulamihl mahzija, ka tas mihlais Deewš leel stabdeem no semnes isangt, un pahr teem rassu flazzina, un sawu fauli pahr wisseem, kas dsihwo, leel uslehkt, un ka winsch ar katru deenu zilwekeem dauds lab-buma dohd. Turflaht winna stahstija no sweh-teem raksteem dauds jaukus stahstus un labbas mahzibas. Mahtei ta runnajoht nahze affaras ozzis. Tad Eulamihl us to fazzija: „Mem-min, tu raudi!“ Bet ta mahtei smaididama at-bildeja un fazzija: „Alk, mans behrns, winna schehlafiba un mihlestiba irr pahrlaeku leelaka, ne ka zilweka firds to saprast spehtu!“

Ta winnaš daudffahrt runnaja, un ka winnu wahrdi, ta winnu darbi bija. Deewš winnaš swehtija; un winnu masa dahrsinâ auge dauds-fahrtigi augli, un pahr to buhdinas juntu kahre kohku sarri, kas ap to stahditi bija, ta ka winna no sawas pilnibas arri zitteem doht, un slimmus un nabbagus atspirdsmaht warreja. Tad Anne fazzija: „Woi tu redsi Eulamihl! labbak irr doht, ne nemt! Rabbi mums, kad mehš arri sawu graffi uppuram doht warram, un neweens, to apsinahdedams, no mums ne greeschahš.“

Ta winnaš dsihwoja jauki un lihgsini fluffâ buhdinâ un winnaš to pohse, un to dahrsinu kohpe ar tschaklahm rohkahm.

Redsi, tad nifna seherga nahze, un Anne tappa lohti slimma, un gulleja pee semnes. Un

Eulamihl, winnaš meitina, tappe arri slimma no behdahm un schehluma.

Tad ta mahtei mannija, ka winna mirschohht, un ar smaididamu waigu un lehnu balki ta fazzija; „Mihlais behrns, manna stundina irr nu atnahkuse. Bet tu ne bihstees, un effi droh-scha! tas Lehws, kas augschâ, gan tewi ne atstahš.“ Ta winna fazzija, un ne spehje wairš tablahht runnaht. Jo winnaš spehki bija beig-schees.

Bet Eulamihl firsnigi raudadama nomettehš zeltôs, un pazehluse rohkas luhdse: „Alk, tu mihlais Deebesu Lehws, atstahj man jelle mannu firsnigi mihlehtu mahti! ka buhš man nu weenai paschai pakkal palikt?“

Ta luhdse ta masa Eulamihl, un engeli scho luhgschanu noneffe debbesis.

Rihla farkanums nahze, faulite uslehze, un jaunas deenas gaischums mihligi atspihdeja kam-baritê, bet Eulamihl sawai mahtei peeglaudi-jahš un winnu safildija.

Redsi, tad klahtojahš nahwes engels rihla gaisinas feltitôs starrôs, un nehme pee ferwin winnu dwehfeli. Ta rihla faules spohschumâ Anne un Eulamihl skaisatakâ pasaulê eegahje.

J. P.

Launa apsinnaſchana.

Muhsu firdi runna balki, kas muhs pasubdina jeb usteiz, nesnausch ne kad, un runna ffanni ir tad, kad mums kahda blehdiba tohp pahrmesta, fo mehš gan ne tai paschâ azzumirkli, bet zittâ laikâ padarrijuschi effam. Raut jelle katris al-lasch scho balki klausibtu, un zaur to leelahm mohkahm, launas apsinnaſchanaš pahrmescha-nai isbehgtu!

Jauns zilwekš stahweja dauds kauschu pulkâ. Winsch gribbedams sinnaht zif pulkstenis, bahsch

rohku kabbatâ, bet ahû! pulkstens naw wairs. Wînsch wiffâs sawâs kabbatâs melle. Bet welti! Pulkstens bija no kabbatas iswiltks. No nejauschi wînsch usmette azzis us zilweku, kas tam flaht stahweja. Schis zilweks winnam ne ihsti skaidris rahdjahs, wîswairak tadeht, kad tas pee winna ittin flahtu stahweja. Upsagtais fahf sawu kaiminu kibbeleht, un fakka: „Woi dsirdeet, atdohdeet mannu pulksteni, jeb es lifschu juhs tuhda! fanemt!“ Schis sabihjees atbild: „Schè jums juhsu pulkstens; bet luhdsami, ne darreet manni nelainnigu.“

Tas jauns zilweks mahjâs pahrnahjis, lohti brihnejahs, sawu pulksteni us galdu eeraudsjiis, fur tas to aismirfîs bija, zittu sawâ kabbatâ atrast.

Schis laundarritais jau daudsreis bija sadfîs, un dohmaja, ka tas, kas winnu taggad kibbeleja, winna blehdibu finnoht.

J. P.

Effeet peetizzigi.

Kad daschkahrt kahds no muhsu laudim fuhdsahs, effoht gruhtha dsihwoschana, knappa pahrtiffchana un leelas nodohschanas; tad lai jel tahds apdohma, un aprauga, kâ zittur laudis dsihwo. — Weens kungs, kas nesem par Jhrusemini, — kas Englendereem peederr — stajagais, stahsta, kahda leela nabbadsiba un truhkums tur laudim effoht. Effoht tur tik leels kauschu pulks, kas ikfursch gribbedams mahjâdsihwi no kungeem usneimt, pahr pirmu rentineeku wairak sohlidams, to mahju leelâ nohmâ zelloht, tâ, kâ tee kungi, kam mahjas peederr, laif' no laifa leelakas nodohschanas un nohmu zelloht. Bes tam frohnis sewischki leelas nodohschanas prassa, tâ, ka kungam frohnam gandrihs wîss ihpaschums un wiffa pelna ja = dohd un pelnitajam tiffai knappas druffas atleekahs. Gan winni tizzigi eefsch waiga = fweedreem strahdajohht un kohpjohht semmes ammatu; sehjohht fweeschus, meeschus un ausas pawilnam un lohpus audsinohht, bet tatschu pascheem ne tiffdauds paleekoht, ka labbi pahrtift. Kartupeli

gandrihs weenigs usturs effoht un retti itt retti wahroht ausu putru. No drehbehm zits nekâs redsams, kâ skrandas wirf pliffas meefas ar salmeem peefetas; tomehr wehl kahjas un ziffas paleekoht pliffas un ap galwu tinnoht netihras luppatas.

Kur meh's — mibli lassitaji! — atrohdam sawâ pussè pee tiffuscheem strahdneekem tahdu nabbadsibu?! — Woi ne irr ikfatrs pahrtizzis un argehrbees, kas ween us to Kungu, wiffa labba deweju palaujahs un strahda? Einnams pee flinkeem un plihneekem bads un truhkums wehl nekad naw atstahjees, ka to ifdeenâs redsam; bet strahdneekam irr pilna maise. No ka tas nu nahf, ka winneem, kas to paschu debbes Tehwu zeeni, tahda gruhtiba Jareds? To jau sinnet! — Bet fur atrohdam pee mums tik neschehligus kungus, kas saweem behrneem tahdas nastas uskrautu un listu teem wahrdfiba nonihkt? Nè nè, muhsu waldischana irr schehliga un pasneeds baggatu rohku fur wajaga. — Tâpehz, lai meh's saweem kungeem ar gohdu klaufam, „ne tik ween azzu preekschâ itt ka gribbedami zilwekeem patift, bet itt kâ Kristus kalpi, darridami to Deewa prahtu no wiffas firds: ar labbu prahtu tam Kungam kalpodami un ne zilwekeem, sinnadami, ka, ja kas ko labbu darrihs, to paschu tas dabhuhs no ta Kunga,“ (Ewes. 6, 6. 7. 8.) Turflaht lai no firds Deewam pateizam, kas mums bes muhsu wehrtibas tik schehligs rahdahs, muhs aplaimodams un usturredams. Lai effam pateizigi saweem kungeem un teem wiffu labbu un laimi no firds wehlejam?! — Nepeetizzigam laifam welti scho padohmu dohdam, jo tam muhscham laimibas nebuhs deesgan.

— s — n.

Darri ko darridams ar apdohmu us gallu luhkodams.

Kahdâ zeemâ — schèpat muhsu semmè — (Widsemmè) bija kahsas weenas sehtas fainneekam, kas seewu sewim prezzēja, prohti zitta fainneeka meitu. Schinni widduzi irr tahda mohde, ka tai bruhtes nammâ (no kurrenes bruhte tohp is-

westa) arri tohy weesibas taiſitas, fo iswaddibas fauz. Tur kashu ribtâ bruhgtans ar saweem raddeem sanahk bruhetei paffak, tur tohy saderinati, un tad brauz us basnizu pee laulibas. Tapat nu arri schè bija. Tanni bruhetes namina atbrauze kabda fainneeze un bij sawu sibdamu behrninu lihds nehmuſi, un kad nu behrns lehns palikke un meegâ kritte, tad mahte to kambari fainneezes gultâ eelikke un patte sahze islustetees un parunnatees ar zitteem sanahkuscheem weeseem. Wa tam wehl zitti weesi nahze un sawus beesus seemas uswalfus nowilfdami nesse tohs kambari un kad zittur weetas ne atradde, tad zits pehz zitta tahs drehbes gultâ krahwe, pahr behrnu nesinnadami. Mahte to ne buht ne manija un kad jau bruhgtans ar saweem raddeem bij atnahzis un pa gohdam sanemts, tad gaddijahs tai mahju fainneezei kambari ee-eet. Nejauschi ta sawas azzis us gultu mettufi eeraudsija to drehbju pulku kas tur sakrauts bija un eegahdajahs pahr to behrninu. To fainneezi tuhdat schauschalas pahrnahme un istaba ischahwusees ta usfauze behrnina mahte: „Woi tu ar atgahdajees par sawu behrninu fur tu to effi nolikuse!“ — Isbihjusees mahte eelehze kambari un drehbes atkrahwufi atradde behrninu gluschi noslahpuschu. Al tu schehligs Deews! ka mahte eeksch ihfa laika kashu-lihgsmiba par behdahn un raudaschanahn pahrwehrtijahs! Ka winnai schè ap firds bija, to ifkats saprattih; ihpaschi kad ta apjerreja, ka tas zaur paschas nebehdibu un neusluhkoschanu bija notizzis.

Nemmeet scho stahstu pee firds, juhs kristitas mahtes kam Deews behrnus dahwinajis un pee-luhkojeet, ka juhs to dahrgu mantu, fo Deews jums peeschkibris, tihschi nepohsteet zaur sawu nebehdibu un kahribu us ihseem pasauls preekeem. Apdohmajee, kâ juhs warreseet Deewam atbildeht, ka juhs winna dahwanu kâ kahdu bracka leetu nosweescheet un aismirsteet, kas tatschu us muhschibu raddita un jums ustizzeta irraid. „Rangi“ — fakka Dahwids sawâ 127 ds. 3. „behrni irr weena manta no ta Kunga un mee-fas auglis irr weena dahwana.“ —

Das taifnais apschelohjais sawa lohpa.

Schodeen man gaddijahs, ar semneeku brauzoht, wehrâ list, par fo fluffu zeest ne warru. Mans iswoschtschiks, ne Turkis woi Tattahs, bet kristih's Latweetis, pilsehtâ labbi uskawejees un maktigi peedsehrees, sirgus neganti kappaja; kausfschu schee gan ar wissu spehku wilke, tatschu schain besgohdam tas ne bija prahtam un tohs graisija, kamehr apnikke. Neds mannas luhgschanas neds brihdinaschanas palihdseja un man bij gallâ meerigam jaluhko us besprahtigu un besdeewigu darbu manna brauzeja. Nopuhdamees es dohmaju: ak, brangi geldehtu, kaut tewi paschu taggad tâ nosteoptu un tew makfahdu, fo teescham pilnigi pelni. No neschehligas kap-paschanas apgurris, sahze braujejs pehdigi Deewa-wahrdus pulgoht un skannâ balsi fwehtas dseefinas dseedaht, pa starpam jau tahdeem fatrauehteem lohpineem, kas kâ traffi, schnahdami un elsdami lehze, spehzigu usschau. Lai Deews man muhscham wairs to nedohd redseht un dsirdeht! Un lai waldischana un waldineeki apschelotohs un panemtu tohs, kas, lai gan mehmi, sahpes warr buht wehl stipraakli juht nefa meh's, sem saweem fargadameem spahrneem.

A. A.

No Schweizaru-semmes raksta, ka tur 23schâ Dezemberi (Litâ) pulkstien 5 no rihta Alminzeemeeschi (par furreem saweem lassitajeem pehrnaja gaddâ schâ lappâ stahstijahm), kas jau daudsfreis baibihiti, no jauna leelas breefmas zeetufchi. Ar warrenu trohksni, un mahjas stipri krattoht, no ta leela prett zeema slehjuscha almina-kalna kahdi 10 maktigi bluffi, teem lihdsigi, kas pawassarâ kritte, nodruppe un zeemam pahri (?) labbi attahlu no mahjahm us plawas tiffe iskaishti. Neds zilwekem, neds lohpeem, neds arri kahdam buektam kahda skahde notikke, un zaur Deewa schehlastibu arri schoreif tahs bailes bes atstahthahn sahpehm pahrgahje.

**Utbildeschanas un usminneschanas
to smeeklu jautaschanu un mihs-
flu eeksch Nr. 51.**

- 1) Sahrkis.
- 2) Wiltiga nauda.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiseriskas Majesteetes, ta Natwalsineeka wiffas Kreewu Walfis 2c. 2c. 2c., tohp no Preekul-Usfihthes pagasta teefas wiffi tee, kam kahda prassischana no tahs atstahdas mantas (tik ween ne no ta mahju-inventariuma) ta scheid nomirruscha fainneeka Kalkenu Fritscha, par fo parradu dehl kon-kurse zaur teefu nospreesta, buhtu, jeb kam schkeet, ka fo warretu no tahs prassihit, zaur scho sinnu usfaukti, lai lihds 20to Merz 1835, kas tas weens weenigaiss peeteifschanas termins preeksch scho leetu irraid, scheid peeteizahs, jo wehlaki nekahda prassischana un mekleschana wairs netaps peenemta.

Preekul-Usfihthes pagasta teefa, tanni 21mâ De-
zember 1834.

††† Kiuße Briße, pagasta wezzakais.
(Nr. 109.) Wolansky, pagasta teefas srihweris.

No Gulbines pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassischanas pee ta lihdschin-niga fainneeka Punzeli Jahna buhtu, par kurra mantu schodeen konkurse nospreesta, uesfaukti, few 8 neddelu starpâ pee schahs teefas peeteiftees, zittadi neweens wairs netaps peenemts.

Gulbines pagasta teefa, 5tâ Janwar 1835. 3
(L. C.) ††† Birsel Nikkel, pagasta wezzakais.
(Nr. 2.) C. Wischnowski, pagasta teefas srihweris.

Zittas fluddinaschanas.

No Salkasmuischas tohp sinnamâ darrihts, ka tanni 21mâ Janwar 1835 un tannâs deenâs pehz tam preeksch malrites no pulksten 10 lihds 12 un pehz mal-rites no pulksten 1 lihds 5 Wezz-Swahrdes muischâ uhtrupe tapß pahrdohiti, prohti:

- 1) galdi un krehfli un zittas kohku=leetas no ma-gobnu kohka,
- 2) tahdas paschas leetas no prasta kohka,

(Ar peelikkumu: registers par pehnaju Awischu gabda gahjumu.)

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffed: Hofrath von Braunschweig, grahm. pahrlushfotais.
No. 21.

- 3) dands butschu krehflu ar salmeem un needrehm iëpihti,
- 4) Dambju dehti ar dambischeem,
- 5) glahses kas gaisu rahda,
- 6) smalki mahlu traufi, kas ne buht ne irr bruhkehti,
- 7) glahses un karappes,
- 8) smalkas mahlu taffes
- 9) un zittas pee tehju dfereschanas geldigas mahlu leetas,
- 10) skahrdu traufi,
- 11) leeli skahrdu schlihw, fur tehju leetas leek wirfû,
- 12) leeli un masi lukturi no missina un zitti apfudra-bohti,
- 13) Etju lukturi un puzschkehres,
- 14) Madrazzes ar kiffeneem,
- 15) linnu audekla leetas, ka: galbu-drahnas, sal-wetes, smalks un rupjs audeklis, nehshogi, dweeki u. t. j. p. ne buht ne bruhkehti, gan balli-nati gan ne ballinati,
- 16) beesas willanu dekses.

Kad schi uhtrupe Wezz-Swahrde buhs beigufees, tad winna atkal tapß zelta Kurfites muischâ, 17 wer-sies no Swahrdes muischas.

Salkamuischâ, tanni 28tâ Dezember 1834. 2

Tanni 12tâ Dezember 1834 wakfarâ pulksten 11 pee Dilischanza kantora Morela nammâ, pajudda us eelu melna spohscha tabbaku dohse, pee wahka bij daschadi masi gleemeschi peelihmehti un no farkanas abdas masa Zigarru dohse, abbas leetas bij eetihdas fillâ nehshoga. Kas scho leetu atrastu, tohp luhgtâ, winnu nonest pee Notarius Wegidi kunga, srihwerâ eelâ, fur winsch par to 2 fudr. rublus dabhuhs. 2

Rihgâ, pee Sunder=elas eeksch mahler=kunga Leth namma weenu treppi augschâ, dsihwo kunge, kurrâ 8tâ November ap pufedeenu putnu=funß nosubde. Bija konna, pufeshtru gaddu wezza, ne ittin leela, un gruhta. Galwa un auffs winnai bija bruhnas, bet garrinisti pahrgawu bija schaura, see-daina srihpe un pahrgawu meefu un pee muttes bija atkal seedainas plekses. — Kungs patß winnu irr au-dsinajis un, tadehl winnu lohiti schehlodams, sohla pee z fudraba rublus tam zilwekam dahwinakt, kas woi scho sunnu paschu winnam atkal peeneffihß, woi winnam tik skaidru sinnu dohs, ka warr dabhuht atpalkat. 2